

Postbus 5050
NL-3502 JB Utrecht
+31 30 87 820 87
www.AeQui.nl
info@AeQui.nl

Ad Omgangskunde
Ad Gezondheidszorg & Welzijn
Bachelor Leraar Omgangskunde
Bachelor Leraar Gezondheidszorg & Welzijn

Hogeschool Leiden

Adviesrapport van de beoordeling bestaande opleiding
4 en 5 november 2024

Colofon

Instelling en opleiding

Hogeschool Leiden

Leiden

Instellingstoets Kwaliteitszorg: ja

Opleiding: Ad Omgangskunde

Locatie: Leiden

Variant: Voltijd

ISAT-nummer: 80060

Opleiding: Ad Gezondheidszorg en Welzijn

Locatie: Leiden

Variant: Voltijd

ISAT-nummer: 80045

Opleiding: B Leraar Omgangskunde (tweedegraads)

Locatie: Leiden

Variant: Voltijd, deeltijd

ISAT-nummer: 35421

Opleiding: B Leraar Gezondheidszorg en Welzijn (tweedegraads)

Locatie: Leiden

Variant: Voltijd, deeltijd

ISAT-nummer: 35388

Visitatiepanel

Bert Reul, voorzitter

Bob Koster, deskundige

Bas Dohle, deskundige

Asarelah Balootje, student-lid

Titia Buising, secretaris

AeQui Nederland

Postbus 5050

3502 JB Utrecht

www.AeQui.nl

Samenvatting

Op 4 en 5 november 2024 zijn de Associate degrees Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn en de bacheloropleidingen Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn van Hogeschool Leiden geëvalueerd. Het totaaloordeel van het panel is, voor alle vier opleidingen, **positief onder voorwaarden**.

Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten van de Associate degrees Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn en de bacheloropleidingen Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn zijn wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd. De landelijke vastgestelde vakinhoudelijke en generieke kennisbasis en de wettelijke bekwaamheidseisen vormen het uitgangspunt voor de kerntaken en leeruitkomsten. De leeruitkomsten zijn gekoppeld op NLQF-niveau 5 (Ad) en 6 (bacheloropleidingen). De beoogde leerresultaten c.q. leeruitkomsten zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving c.q. de wettelijke bekwaamheidseisen.

De belofte van de opleidingen wordt breed gedeeld en gedragen. Studenten, alumni, werkveld en docenten kunnen (elementen van) de belofte duiden en benoemen. Ook kunnen betrokkenen het verschil tussen de Ad's en de bacheloropleidingen goed duiden.

De opleidingen zijn goed afgestemd op de beroepspraktijk. Dit vindt onder andere plaats middels het 'samen opleiden'. Daarnaast onderhouden docenten via stage/werk bezoeken contact met het werkveld. Het panel stelt daarmee vast dat de vier opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

De inhoud en het niveau van het onderwijs van de curricula waarborgen dat afgestudeerden van de vier opleidingen voldoen aan de beoog-

de leerresultaten. De kerntaken en leeruitkomsten zijn leidend in de curricula. Studenten worden tijdens het onderwijs meegenomen in de leeruitkomsten waardoor het voor hen duidelijk wordt hoe ze deze (al dan niet in de praktijk tijdens stage of werk) kunnen aantonen.

De opleidingen slagen erin een uitdagende en veilige leeromgeving te creëren waarin studenten zichzelf kunnen en durven te ontwikkelen. Het leren in de praktijk (tijdens stage of werk) speelt een belangrijke rol in de opleidingen.

Docenten vervullen in de vormgeving en uitvoering van hun lessen een voorbeeldrol voor studenten. En er is in de opleidingen veel aandacht voor formatief handelen / formatieve feedback. De boosterweek is hier een goed voorbeeld van.

Door de persoonlijke benadering van docenten en de leercoach en het leren in de stamgroepen is er veel aandacht voor de begeleiding van studenten. Ook is er voldoende begeleiding voor studeren met een functiebeperking.

Met de vier opleidingen en de verschillende varianten binnen de bacheloropleidingen wordt ingespeeld op de verschillende behoeften en kwalificaties van instromende studenten. De opleidingen sluiten qua instroomeisen aan bij de wettelijke vereisten.

Het docententeam is deskundig en betrokken (bij elkaar en de studenten). Het is bovendien een hecht en zeer kwaliteitsbewust en ontwik-

kelingsgericht team. Studenten voelen zich gehoord door hun docenten en de opleidingen. Het panel stelt daarmee vast dat de vier opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Toetsing

De toetsing is gebaseerd op de visie van de opleidingen op onderwijs en toetsen en het facultaire en hogeschool toetsbeleid. De toetsing sluit aan bij de beroepsgerichte aard van de opleidingen en heeft een integraal karakter; de leeruitkomsten zijn de toets. Een groot deel van de leeruitkomsten kunnen studenten vormvrij aantonen. De opleidingen maken gebruik van duidelijke rubrics en beoordelingscriteria. De opleidingen nemen voldoende maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te bewaken. De beoordelingscriteria, rubrics en toetsanalyses, kalibratie, peerreview en consequente toepassing van vier-ogen principe dragen daaraan bij.

De facultaire examencommissie en facultaire toetsborgingscommissie bewaken samen adequaat de kwaliteit van toetsing en het eindniveau.

Inzake de bestudeerde afstudeerdossiers stelt het panel echter vast dat de gegeven beoordelingen niet navolgbaar zijn. Een groot aantal dossiers was niet volledig. Daarnaast ontbrak bij veel beoordelingsformulieren de feedback waardoor niet inzichtelijk is hoe de beoordeling tot stand komt. Het panel beveelt de opleidingen aan de afstudeerdossiers op orde te brengen en regelmatig steekproefsgewijs te controleren of de dossiers volledig zijn. Daarnaast beveelt zij de opleidingen aan de feedback en feedforward in de beoordelingsformulieren schriftelijk vast te leggen. Zij acht dit niet alleen van belang voor de navolgbaarheid van de beoordelingen maar ook voor studenten die doormerken van de Ad naar de bachelor. Het panel

stelt daarmee vast dat de vier opleidingen **ten dele voldoen** aan deze standaard.

Ten aanzien van standaard 3 formuleert het panel de volgende **voorwaarden**:

- Borg dat de afstudeerdossiers volledig zijn en controleer dit regelmatig steekproefsgewijs.
- Leg de feedback en feedforward bij het afstudeerdossier schriftelijk vast in de beoordelingsformulieren zodat de beoordeling navolgbaar wordt.

Gerealiseerde leerresultaten

De opleidingen hebben een adequaat afstudeerproces ingericht. In de beoordeling van de verschillende onderdelen wordt gebruikgemaakt van het vier-ogen principe en beoordelingsformulieren.

Het panel heeft in totaal 32 afstudeerdossiers bestudeerd, acht van elke opleiding. Op basis van de inhoud van de bestudeerde dossiers en de gevoerde gesprekken met studenten en alumni stelt het panel vast dat het eindniveau in alle vier opleidingen gerealiseerd wordt. Hoewel het panel bij standaard 3 heeft geconstateerd dat de beoordeling van het eindniveau in de beoordelingsformulieren niet navolgbaar is, komen de gegeven beoordelingen wel overeen met die het panel zou geven. Daarnaast hebben de gesprekken tijdens de visitatie samen met de bestudeerde documentatie inzicht gegeven in het beoordelingsproces. Op basis hiervan stelt het panel vast dat het beoordelingsproces zorgvuldig gebeurt maar niet goed wordt vastgelegd (zie standaard 3).

Het panel heeft in de bestudeerde dossiers van de Ad's en de bacheloropleidingen interessante en goed onderbouwde lesopzetten gezien. Bij de Ad's zijn de reflecties van de studenten in de regel goed en helder. De bestudeerde beroeps-

producten in de dossiers van de bacheloropleidingen zijn relevant voor de praktijk en in de regel goed onderbouwd met een theoretisch kader. Het is het panel opgevallen dat studenten bij het onderzoek vaak kiezen voor traditionele vormen van (literatuur)onderzoek, die niet altijd passen bij de ontwikkeling van een beroepsproduct.

Studenten en alumni zijn in staat hun plek te vinden in het werkveld. Dit doen zij veelal al tijdens de opleiding, waarbij stage uitmondt in een baan. Ook de vertegenwoordigers van het werkveld waarmee het panel gesproken heeft zijn zeer positief over studenten en alumni. Het

panel stelt vast dat de vier opleidingen **voldoen** aan deze standaard.

Suggesties

Met het oog op de toekomst geeft het panel een aantal suggesties ter overweging:

- Alle opleidingen: het driegesprek tussen student, docent en praktijkbegeleider zoveel mogelijk fysiek op de stage- of werkplek van de student te laten plaatsvinden.
- De bacheloropleidingen: te onderzoeken welke elementen van een onderzoekende houding (of onderzoeksmethoden) het beroepsproduct van studenten nog meer kunnen versterken.

Drie standaarden van het NVAO-kader zijn positief beoordeeld; één standaard is niet voldoet ten dele beoordeeld. Op die grond geeft het panel een [positief advies onder voorwaarden](#) inzake de accreditatie van de Associate degrees Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn en de bacheloropleidingen Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn van Hogeschool Leiden.

Namens het voltallige visitatiepanel,
Utrecht, februari 2025

Voorzitter
Bert Reul

secretaris
Titia Buising

Inleiding

Profiel

De tweedegraads Lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn (GW) leidt studenten op tot docent voor alle leerjaren van het vmbo, vso, onderbouw havo en vwo, mbo en volwassenenonderwijs. De tweedegraads Lerarenopleiding Omgangskunde (OK) leidt studenten op tot docent voor het vmbo, mbo en volwassenenonderwijs. De Ad's Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn leiden studenten op tot onderwijsondersteuner in het betreffende vakgebied. De onderwijsondersteuner richt zich op het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van lessen in het (v)mbo, onder eindverantwoordelijkheid van een bevoegd docent. De opleidingen worden in de Nederlandse taal aangeboden.

De Ad's worden aangeboden in een voltijdvariant. De bacheloropleidingen worden aangeboden in voltijd en (flexibele) deeltijd variant.

De opleidingen kennen met ingang van studiejaar 2023 – 2024 een nieuw curriculum. In het nieuwe curriculum wordt gewerkt met vier in plaats van vijf kerntaken. Een ander verschil met het oude curriculum is bijvoorbeeld dat de vakinhoud in het nieuwe curriculum opgebouwd wordt waardoor studenten meer tijd krijgen om deze zich eigen te maken. In het oude curriculum werd een vakinhoudelijk thema in een blok van tien weken aangeboden en afgerond. De Ad's en de bacheloropleidingen kennen in de eerste twee jaar grotendeels hetzelfde programma (los van de vakinhoud die verschilt voor OK en GW). Het laatste onderdeel van het tweede jaar is verschillend; dan ronden Ad'ers hun opleiding af.

De gevisiteerde opleidingen zijn onderdeel van de faculteit Educatie, één van de vijf faculteiten van Hogeschool Leiden. De faculteit biedt naast de gevisiteerde opleidingen ook de opleiding tot Leraar Basisonderwijs/Vrijeschool Pabo, de Academische Pabo en de Lerarenopleidingen Docent Dans/Euritmie en Muziek aan. Daarnaast omvat de faculteit een kenniscentrum Professionaliseren door Onderwijs-Pedagogisch Praktijkgericht onderzoek met drie lectoraten en het (nascholings) Centrum Onderwijs Innovatie Leiden. Voor de faculteit betekent goed onderwijs dat de opleidings-, professionaliserings- en onderzoeksactiviteiten breed vormend zijn en leiden tot een brede ontwikkeling van kinderen, jongeren en volwassenen.

De visitatie

Hogeschool Leiden heeft AeQui opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de opleidingen een onafhankelijk en ter zake kundig panel samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleidingen heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie is uitgevoerd op basis van het Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De instelling heeft een erkenning ITK, en daarom zijn vier standaarden getoetst.

Het panel heeft zich daarbij expliciet georiënteerd op het cluster waarin deze opleidingen geplaatst zijn. Dit is met het voltallig panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel.

Bij de vorige visitatie zijn aanbevelingen voor verdere ontwikkeling geformuleerd. De opleidingen hebben daarop actie ondernomen (zie bijlage 3). Het panel heeft deze opvolging integraal betrokken in haar overwegingen bij de huidige beoordeling.

Het panel heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; het panel heeft de benodigde informatie gekregen om tot een beoordeling te komen. Aan het einde van de visitatie

zijn de opleidingen in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies.

Deze rapportage is in concept toegestuurd aan de opleidingen; de reacties van de opleidingen zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleidingen gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in april 2025. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

De opleidingen staan voor onderwijs dat studenten activeert en uitnodigt tot een kritisch-reflectieve houding. De opleidingen hebben de ambitie om een actieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van toekomstige professionals en innovatie van de beroepspraktijk. Studenten leren om met een onderzoekende en open houding actuele vragen uit de beroepspraktijk tegemoet te treden en mogelijkheden te verkennen om daarmee om te gaan: nu en in de toekomst. De opleidingen delen een gezamenlijke belofte: 'samen creëren we onderwijs vanuit vertrouwen zodat jij kunt groeien naar een zelfbewuste docent in je vakgebied'. Deze visie wordt gebruikt om het onderwijs, de toetsing en de kwaliteitsborging sturing en invulling te geven.

Bacheloropleiding GW

De tweedegraads lerarenopleiding GW leidt studenten op tot docent voor alle leerjaren van het vmbo, vso, onderbouw havo en vwo, mbo en volwassenenonderwijs. In het mbo geeft de afgestudeerde onder andere les in de opleidingen tot zorghulp, helpende, verzorgende, verpleegkundige, pedagogisch medewerker en assisterende in de gezondheidszorg (de dokter-, de tandarts- of apothekersassistent).

Bacheloropleiding OK

De tweedegraads lerarenopleiding OK leidt studenten op tot docent voor het vmbo, mbo en volwassenenonderwijs. Omgangskunde wordt in het (v)mbo vaak aangeboden onder andere benamingen, zoals burgerschapsvorming, leefstijltraining, sociale vaardigheden, psychosociale dynamica, beroepshouding, loopbaan-

oriëntatie en persoonlijke ontwikkeling. Docenten kunnen werkzaam zijn als docent, mentor en/of trainer.

Ad's OK en GW

De Ad's OK en GW leiden studenten op tot onderwijsondersteuner, die met beide benen in de klas staat en primair gericht is op het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van lessen in het (v)mbo. Het begeleiden van individuele leerlingen en groepjes leerlingen is hier onlosmakelijk mee verbonden. In hun taak als lesgever en begeleider nemen afgestudeerden de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse gang in de klas. Ze functioneren daarbij zelfstandig, adequaat en collegiaal binnen de school. De onderwijsondersteuner werkt onder eindverantwoordelijkheid van een bevoegd docent.

Bacheloropleidingen en Ad's

Afgestudeerden van de bacheloropleidingen zijn toegerust voor het realiseren van onderwijs op microniveau (lesgeven aan en coachen en begeleiden van individuele leerlingen en groepen), mesoniveau (bijdragen aan de ontwikkeling van het onderwijs) en macroniveau (overheidsbeleid vertalen naar consequenties voor de onderwijspraktijk op micro- en mesoniveau). Afgestudeerden van de Ad's richten zich op het microniveau, het verzorgen van onderwijs.

Leeruitkomsten

De opleidingen hanteren NLQF-5, NLQF-6, de Dublin descriptoren, de kennisbasis GW, de kennisbasis OK, de generieke kennisbasis en de wettelijke bekwaamheidseisen als uitgangspunten. Voor het generieke deel zijn leeruitkomsten

geformuleerd voor vier kerntaken: begeleiden, lesgeven, ontwerpen en professioneel handelen. Elke kerntaak is onderverdeeld in een propeusefase, hoofdfase en afstudeerfase en bestaat in elk van die fasen uit drie inhoudelijke onderdelen. Deze vier kerntaken vormen de generieke leerlijn (ook wel didactisch pedagogische leerlijn) van alle vier opleidingen. De opleidingen kennen daarnaast een vakinhoudelijke leerlijn (GW en OK) waarin de kennisbases terugkomen. In een dekkingsmatrix is aangegeven hoe de generieke kennisbasis wordt gedekt in de kerntaken.

De generieke kerntaken gelden voor alle vier opleidingen (en varianten daarbinnen). De daarbij geformuleerde leeruitkomsten zijn echter niet onderdeel van elke opleiding. De bacheloropleidingen omvatten alle leeruitkomsten; de Ad's omvatten een deel ervan (passend bij het niveau en de duur van de opleidingen).

Er zijn duidelijke verschillen tussen de leeruitkomsten van de Associate degree Omgangskunde en de Associate degree Gezondheidszorg & Welzijn enerzijds en de bacheloropleiding Leraar Omgangskunde en de bacheloropleiding Leraar Gezondheidszorg & Welzijn anderzijds. Bij de associate degrees (NLQF 5) ligt de nadruk op het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van lessen in het (v)mbo, inclusief begeleiding van groepen en leerlingen, steeds onder eindverantwoordelijkheid van een bevoegd docent. Bij de bacheloropleidingen (NLQF 6) zijn de leeruitkomsten breder en complexer: studenten tonen bekwaamheid in curriculumontwikkeling, methodisch onderzoek en het vertalen van beleidsvraagstukken naar de onderwijspraktijk.

Afstemming met het werkveld

Inzake afstemming met het werkveld hebben de opleidingen in de afgelopen periode ingezet op samen opleiden met het werkveld. Daartoe zijn

samenwerkingsverbanden ingericht met een aantal onderwijsinstellingen waarbij vanuit een gezamenlijke visie op opleiden in de beroepspraktijk gewerkt wordt. Er is overleg en afstemming in stuurgroepen, regiegroepen, themadagen, transferdagen of hybride dagen.

De ontwikkeling van de kerntaken is besproken met het werkveld en op basis van feedback aangepast.

Vertegenwoordigers van het werkveld hebben tijdens de visitatie aangegeven dat Leidse studenten zich onderscheiden door hun onderzoekende vermogen en kennis- en vaardighedenbasis. Ze weten bijvoorbeeld welke vragen ze moeten stellen en welke literatuur ze dienen te betrekken. Ook kunnen ze goed uitleggen wat de werkplek van hen kan verwachten. Het werkveld waardeert bovendien de betrokkenheid van de opleidingen bij de studenten.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten van de Associate degrees Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn en de bacheloropleidingen Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn wat betreft niveau en oriëntatie passend geconcretiseerd zijn. Voor elk van de opleidingen vormen de landelijke vastgestelde vakinhoudelijke en generieke kennisbasis en wettelijke bekwaamheidseisen het uitgangspunt. Deze zijn vertaald in vier kerntaken die vertaald zijn in leeruitkomsten. De leeruitkomsten zijn geijkt op NLQF-niveau 5 (Ad) en 6 (bacheloropleidingen). Het panel stelt bovendien vast dat de beoogde leerresultaten c.q. leeruitkomsten in overeenstemming zijn met relevante wet- en regelgeving c.q. de wettelijke bekwaamheidseisen.

Het panel stelt bovendien vast dat de verschillen in niveau tussen de Associate degree Omgangskunde en de Associate degree Gezondheids-

zorg & Welzijn enerzijds en de bacheloropleiding Leraar Omgangskunde en de bacheloropleiding Leraar Gezondheidszorg & Welzijn anderzijds duidelijk herkenbaar zijn. De associate degrees richten zich primair op uitvoerende en ondersteunende taken binnen het onderwijs (micro-niveau), terwijl de bacheloropleidingen daarnaast voorbereiden op curriculumontwikkeling, onderzoek en innovatie, en verantwoordelijkheid dragen voor onderwijs op meerdere niveaus (micro, meso en macro).

Het panel constateert dat de belofte van opleidingen breed gedeeld en gedragen wordt. Studenten, alumni, werkveld en docenten kunnen (elementen van) de belofte duiden en benoemen. Het is het panel bovendien opgevallen dat het verschil tussen de Ad's en de bacheloropleidingen bij alle betrokkenen bekend is en goed geduid wordt.

De opleidingen zijn goed afgestemd op de beroepspraktijk. Dit vindt onder andere plaats

middels het 'samen opleiden'. Daarnaast onderhouden docenten via stage/werk bezoeken contact met het werkveld. Het panel stelt vast dat de opleidingen de aanbeveling van de vorige visitatie (2018), inzake het onderzoeken hoe een meer structurele samenwerking met het werkveld gerealiseerd kan worden, naar tevredenheid opgepakt hebben.

Het panel constateert dat de opleidingen werken aan de aanbeveling van de vorige visitatie inzake het onderzoeken hoe de positionering van Ad's in het (v)mbo versterkt kan worden. Het panel merkt daarbij op dat zij dit voor een groot deel als landelijk thema ziet en dat het met de zeer beperkte instroom in de Ad's lastig is om te onderzoeken.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad's OK en GW en de bacheloropleidingen OK en GW (en al de varianten daarbinnen) voldoen aan deze standaard.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Inrichting programma's

De inrichting van het curriculum is gebaseerd op acht opleidingsspecifieke ontwerpprincipes en vijf hogeschoolbrede ontwerpprincipes. De opleidingsspecifieke ontwerpprincipes omvatten onder andere a) het curriculum heeft één gezamenlijke basis, b) onderwijs wordt ontworpen vanuit de vier kerntaken die aangetoond worden met leeruitkomsten, c) het onderwijs heeft een opbouw met afnemende sturing en toenemende complexiteit en d) het onderwijs is formatief vormgegeven.

De Ad's (120 EC) zijn nauw verbonden met de bacheloropleidingen (240 EC) en zo ingericht dat een drempelloze doorstroom mogelijk is. Het eerste jaar van de Ad is gelijk aan het eerste jaar van de bacheloropleiding, zowel inhoudelijk als qua niveau. In het tweede jaar verschuift voor de Ad-studenten de focus naar de praktijk. Studenten volgen dan een praktijkgerichte specialisatie en richten zich op het onder begeleiding uitvoeren van onderwijsondersteunende en -ontwikkeltaken. In de bachelor is er meer aandacht voor theorie, onderzoek en beroepspraktijkvorming.

Binnen de Ad's ligt de nadruk op het primaire onderwijsproces. De onderwijsondersteuner verzorgt, onder supervisie van een bevoegd docent, lessen aan (v)mbo-leerlingen – individueel of in kleine groepen – en begeleidt hen in hun leerproces. De inhoud richt zich op praktijklessen binnen de domeinen zorg en welzijn of omgangskunde.

De opleidingen zetten voor de Ad's een persoonsgerichte didactiek in met aandacht voor de ontwikkeling van de student als praktisch vakmens. De onderwijsondersteuner staat stevig in de onderwijspraktijk en is verantwoordelijk voor de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van lessen, evenals de begeleiding van leerlingen. Hij handelt zelfstandig binnen zijn taken, maar werkt onder eindverantwoordelijkheid van een docent.

Binnen de vakinhoudelijke leerlijn leren studenten (van alle vier opleidingen en varianten) inhoud van omgangskunde of gezondheidszorg en welzijn. Daarnaast komt de vakdidactiek aan bod. Bij GW is bijvoorbeeld in het eerste jaar aandacht voor het beroepenveld, de ontwikkeling van de mens, leefstijl in het (v)mbo en specifieke doelgroepen. In de hoofdfase komen thema's als omgaan met gezondheid en ziekte, zorgen voor specifieke doelgroepen, ondersteunende diensten in GW en ethisch handelen aan bod. Bij OK komen in het eerste jaar thema's als burgerschap in dimensies, ontwikkeling en socialisatie en specifieke behoeften aan bod. In de hoofdfase worden deze thema's verdiept en is ook aandacht voor beroepshouding en ethiek, interdisciplinaire aanpak in complexe groepen en organisatieverandering. In het laatste jaar van beide bacheloropleidingen wordt geen (nieuwe) vakinhoud meer aangeboden; in dat jaar laten studenten zien dat zij de vakinhoud kunnen integreren in hun lesprogramma (in het eindassessment).

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat, hoewel er gemene delers zijn, de lessen in de vakinhoudelijke leerlijn voor OK en GW apart verzorgd worden. Docenten maken wel gebruik van elkaars lesmateriaal. Inzake het verschil tussen de Ad's en de bacheloropleidingen is opgemerkt dat voor beide vakgebieden geldt dat in de Ad's één leeruitkomst niet aan bod komt (ten opzichte van de bacheloropleidingen). Dit heeft met name te maken met de complexiteit van de leeruitkomst.

In de generieke leerlijn is, binnen de kerntaken, aandacht voor de pedagogische en (vak) didactische vaardigheden. Bij de kerntaak begeleiden is er aandacht voor individuele begeleiding, groepsdynamica, beroepscontext. Bij de kerntaak ontwerpen komen thema's als het ontwerpen van onderwijs, vakdidactiek, onderwijsconcepten en evalueren aan bod. Bij de kerntaak professioneel handelen is aandacht voor methodisch onderzoek, zelfonderzoek en inclusieve samenleving. Bij de kerntaak lesgeven wordt ingegaan op lesuitvoer, vakdidactiek en pedagogiek.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat vakdidactiek, net als communicatie, onderdeel is van de generieke leerlijn. In Ad en bacheloropleiding GW komt communicatie ook aan bod in het vakspecifieke deel, gericht op gespreksvoering.

De KOP-opleiding omvat 60 EC en duurt een jaar. Deze variant is bedoeld voor studenten met een specifiek vakverwant bachelordiploma in de richting van zorg of welzijn. In de KOP-opleiding ligt de nadruk op de kerntaken lesgeven en ontwerpen. Studenten van deze variant met wie het panel gesproken heeft, ervaren het onderwijs als zeer prettig. Gedurende de lesdag krijgen ze handvatten om de leeruitkomsten vorm te geven. Studenten werken volgens hun

eigen schema, waarbij het mogelijk is om versneld een leeruitkomst in te leveren.

De deeltijd variant is bedoeld voor studenten met een hbo- of wo-achtergrond. Deze studenten hebben niet per se een vakverwante vooropleiding; ze volgen daarom alle vakinhoudelijke modules en een aantal andere onderdelen. Studenten van deze variant waarmee het panel gesproken heeft, zijn positief over de flexibiliteit van de opleiding en de mogelijkheden om vrijstellingen te krijgen. Studenten kiezen er echter soms ook voor om niet gebruik te maken van de mogelijkheid om een vrijstelling aan te vragen maar juist de betreffende leeruitkomst aan te tonen. Dat kan zijn omdat ze verwachten dat het aanvragen van een vrijstelling meer tijd kost of omdat ze de stof nog een keer tot zich willen nemen. Studenten ervaren bovendien dat docenten eenduidig communiceren over (het aantonen van) de leeruitkomsten.

Studenten kunnen op verschillende manieren een eigen invulling geven aan het curriculum. Dit kan middels de vormvrijheid van veel leeruitkomsten, waarbij studenten zelf bepalen hoe ze een leeruitkomst aantonen. Maar ook via de autonome leerweg in het derde jaar (18 EC) waarbij studenten aan hun kwalificatie, socialisatie en subjectivering werken. Studenten kunnen via de digitale leeromgeving leerwegaanhankelijke leerpaden volgen inzake de vakinhoudelijke leerlijn (zonder de fysieke lessen te volgen). Voor de generieke leerlijn zijn leerwegondersteunende leerpaden ingericht, ter voorbereiding op de fysieke lessen. Daarnaast kunnen studenten tijdens de opleiding hun Basis-kwalificatie Examinering halen.

Onderzoek en onderzoekende houding

Onderzoek en een onderzoekende houding wordt binnen de bacheloropleidingen, zo bleek tijdens de visitatie, breder opgevat dan alleen

het leren en toepassen van onderzoeksmethodieken. Dit betekent dat studenten hun rol van zelfbewuste leerkracht blijven onderzoeken. Daarvoor krijgen studenten bijvoorbeeld inzicht in het betrekken van verschillende bronnen (zoals (wetenschappelijke) literatuur en de perspectieven van collega's in de teams waarin studenten werkzaam zijn, in literatuuronderzoek en in het toepassen van resultaten uit literatuuronderzoek in de praktijk. Bachelorstudenten leren bijvoorbeeld overstijgend te denken en collega's mee te nemen in verandering. Ad studenten leren ook verschillende bronnen te benutten. Omdat zij met name opgeleid worden voor het lesgeven komt het overstijgende perspectief minder aan bod in de Ad's.

Docenten legden tijdens de visitatie de link tussen het opleiden van zelfbewuste docenten (de belofte van de opleidingen) en de onderzoekende houding die daarvoor nodig is. Als zelfbewuste docent is het voor studenten belangrijk dat ze begrijpen waarom ze doen wat ze doen, hoe dat beter kan en hoe ze onderzoek daarbij kunnen inzetten. Onderzoek is daarbij een middel om een leven lang te kunnen leren.

Bachelorstudenten waarderen, zo bleek tijdens de visitatie, de aandacht voor onderzoek in de opleidingen. Daarmee kunnen ze een onderwerp dat voor hun eigen praktijk relevant is helemaal uitdiepen en verbeteren; ze zien dit als de 'kers op de taart'.

Leren in de praktijk

Studenten lopen vanaf de start van de opleidingen twee dagen in de week stage. Passend bij de lesdagen bepalen studenten zelf hun stage-dagen. Studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden van een stageplek. Middels een matchingsmarkt en informatie over de partnerscholen / opleidingsscholen krijgen studenten informatie over mogelijke stageplekken. Studenten

worden tijdens de stage (of op hun leerwerkplek) begeleid door een werkplekbegeleider. Bij de opleidingsscholen heeft ook de schoolopleider een rol in de begeleiding en worden er themadagen georganiseerd. Studenten voeren minimaal één keer per jaar een driegesprek met hun leercoach en de werkplekbegeleider. Dan worden de studievoortgang besproken en een plan hoe de student kan leren op de werk- of stageplek. Ter voorbereiding daarop maken studenten een leerovereenkomst waarin ze aangeven welke leeruitkomsten ze willen aantonen en wat daarvoor nodig is.

Werkplekbegeleiders worden geïnformeerd over de opleiding en het werkpleklernen door de leercoach en middels de themadagen die twee keer per jaar georganiseerd worden.

Voltijdstudenten met wie het panel gesproken heeft waarderen het dat ze gelijk vanaf de start stagelopen. Hoewel het ook spannend is, is het heel erg leerzaam. Studenten kunnen hun kennis direct toepassen tijdens de stage en doorgeven aan hun doelgroep.

De studenten zijn ook tevreden over de begeleiding op hun stage- of werkplek, de frequentie van de gesprekken is afhankelijk van de behoefte van de student. Studenten vinden het belangrijk dat het driegesprek fysiek op hun stage- of werkplek plaats kan vinden; ze laten graag hun stage- of werkplek zien aan hun docenten.

Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat veel studenten gedurende hun opleiding een baan aangeboden krijgen bij hun stageplek. Dat leidt soms tot situaties waarbij studenten ingaan op de vraag van hun werkgever om meer te werken, waardoor de combinatie met de opleiding pittig wordt. Studenten zouden daarop graag meer direct aangesproken willen worden door de opleiding.

Inrichting van de leeromgeving

De opleidingen kennen een opbouw in zelfstandigheid en complexiteit. Studenten krijgen steeds meer regie over hun eigen leerproces. Docenten hebben in het lesgeven een voorbeeldfunctie voor studenten; de lessen zijn voorbeeldlessen voor studenten. De opleidingen zetten in de eerste fase van de opleiding didactische werkvormen in als discussiewerkvormen, onderwijsleergesprek en digitale werkvormen, waarbij docenten hun didactisch en pedagogisch handelen ondertitelen. In de latere fasen ervaren studenten complexere werkvormen en didactische principes als samenwerkend leren en het sturen op groepsdynamische processen.

De opleidingen zetten, met verschillende werkvormen, in op formatief handelen. In het atelier, dat om de week plaats vindt, werken studenten aan leeruitkomsten met hun medestudenten. Daarbij zijn docenten aanwezig en kunnen studenten elkaar en aan hun docenten vragen stellen. Aan het einde van periode 4, in de zogenaamde boosterweek, kunnen studenten leeruitkomsten aantonen (voor studiepunten) of daarmee oefenen (niet voor studiepunten). Hiernaast handelen docenten formatief tijdens de lessen.

Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat de boosterweek ook een formatief moment kan zijn, waarbij studenten hun leeruitkomst presenteren en formatieve feedback krijgen. Ze gebruiken de boosterweek dan om te oefenen en krijgen geen beoordeling.

Studenten leren en werken samen in zogenaamde stamgroepen van circa tien studenten (onder begeleiding van een leercoach). De leercoach blijft de hele opleiding verbonden aan de stamgroep. De leercoach is het eerste aanspreekpunt voor studenten. Voor studenten die

dat nodig hebben, is extra ondersteuning beschikbaar. De leercoach kan studenten daartoe doorverwijzen naar de decaan en extra begeleiding en ondersteuning. De hogeschool biedt bijvoorbeeld ondersteuning door een psycholoog, door een begeleider 'studeren met functiebeperking' en taal ondersteuning.

Studenten en alumni met wie het panel gesproken heeft zijn zeer te spreken over de begeleiding, ook voor het studeren met een functiebeperking. Studenten waarderen het bovendien dat de opleidingen vanaf de start samen met de studenten inzetten op het creëren van een veilige leeromgeving waarin 'vertrouwen' en 'samen' centraal staan. Dit nodigt studenten uit zich kwetsbaar op te stellen, continu naar hun eigen handelen te kijken en elkaar feedback te geven.

Kwaliteit van het docententeam

De vier opleidingen worden verzorgd door één team van veertien docenten (ca 9,5 fte), een managementondersteuner, een teamleider en een opleidingsmanager. Het team bestaat uit pedagogen, onderwijskundigen, gezondheidswetenschappers, verpleegkundigen en psychologen. Alle docenten beschikken over een lesbevoegdheid en de basisbekwaamheid didactische vaardigheden. Een aantal docenten is VELON geregistreerd. Nagenoeg alle docenten hebben een opleiding op masterniveau en één docent is gepromoveerd.

Het team vergadert twee keer per periode; één keer om lopende zaken te bespreken en één keer om visie en samenwerking te bespreken. In een wekelijks startmoment worden de lopende zaken besproken. Het team werkt met behulp van de leerkrachtmethode aan het vergroten van de onderwijskwaliteit. Tijdens de jaarlijkse tweedaagse is er aandacht voor professionalisering. Thema's waarop in de afgelopen periode

professionalisering heeft plaatsgevonden zijn onder andere krachtgericht coachen, het team als de stamgroep, deep democracy en formatief handelen.

Docenten zijn binnen de hogeschool betrokken bij de professionalisering van collega's op het gebied van de basis didactische bekwaamheid, de basiskwalificatie examinatoren en het pedagogisch didactisch getuigschrift. Een aantal docenten is betrokken bij de lectoraten van de hogeschool en het kenniscentrum van de faculteit. Daarnaast zijn docenten werkzaam buiten de hogeschool, bijvoorbeeld bij supervisie en coaching van docenten, advisering op het gebied van toetsing en (hoofd)redactie van de landelijke toetsen.

Tijdens de visitatie is opgemerkt dat het wekelijkse startmoment een belangrijk moment is om na te gaan hoe de docenten 'er qua energie' in zitten. Dan wordt werkdruk besproken en hoe docenten elkaar daarin kunnen ondersteunen. De docenten waarmee het panel gesproken heeft vinden dit heel waardevol. Om de werkdruk te verminderen is er nu één team (in plaats van een team per variant), is het aantal vergaderingen teruggebracht en is de taakbelasting van docenten globaler gemaakt. Met dit laatste willen de opleidingen docenten meer ruimte geven om hun eigen werk in te richten. Docenten ervaren met de nieuwe curricula met dezelfde leeruitkomsten voor de verschillende varianten meer rust.

Alle docenten zijn, zo bleek tijdens de visitatie, werkzaam in de generieke leerlijn. Daarnaast werken ze in de vakinhoudelijke leerlijn van omgangskunde of gezondheidszorg & welzijn.

De studenten met wie het panel gesproken heeft waarderen de open houding van hun docenten. Docenten zijn benaderbaar, staan open voor feedback en handelen daarnaar. Ze

vervullen een voorbeeldrol in het lesgeven. Alumni delen dit; ze passen in hun huidige lespraktijk toe wat hun docenten in de les hebben laten zien. Alumni waarderen ook de kleinschaligheid van de opleidingen.

Instroom

De opleidingen hanteren de wettelijke instroomeisen. De studentenpopulatie is divers en varieert van studenten die net van het mbo komen en studenten van het hbo tot studenten met jaren werkervaring in zorg en welzijn of onderwijs. De opleidingen willen met de verschillende varianten deze verschillende groepen bedienen.

De KOP-opleiding en het 'verkorte deeltijdtraject' zijn trajecten binnen de bacheloropleiding en hebben een omvang van 240 EC, waarbij studenten in aanmerking kunnen komen voor vrijstellingen. Deze worden toegekend door de examencommissie.

Voor de instroom in de KOP-opleiding van beide bacheloropleidingen wordt de landelijk vastgestelde verwantschapstabel gehanteerd. Studenten kunnen op basis van deze tabel en de Onderwijs- en Examenregeling vrijstelling krijgen van 180 EC. Dit wordt toegekend door de examencommissie. Deze studenten stromen vervolgens in het KOP-traject van 60 EC.

Studenten van het 'verkorte deeltijdtraject' hebben, net als de studenten van de KOP-opleiding, een diploma van een bacheloropleiding. Omdat deze bacheloropleidingen niet per se vakverwant zijn, zijn deze studenten niet toelaatbaar tot de KOP. Deze studenten kunnen, via de examencommissie, op basis van hun bachelordiploma, vrijstelling krijgen voor 120 EC en instromen in het verkorte deeltijdtraject van 120 EC. Dit is vastgelegd in de OER Bachelor 2024–2025 (toelating en vrijstellingen).

Met alle aankomende studenten wordt een intakegesprek gevoerd. Het intakegesprek markeert de start van de begeleiding.

De instroom in de Ad's is beperkt van omvang. In de Ad GW zijn in de afgelopen twee studiejaar geen studenten gestart. In de Ad OK varieert het aantal instromende studenten van twee tot zeven per jaar.

Kwaliteitszorg

Elk onderdeel wordt afgerond met een schriftelijke enquête. Daarnaast kunnen studenten op een meer informele manier, in de les, hun feedback geven. Studenten ervaren dit als een democratisch proces en kunnen voorbeelden benoemen van verbeteringen naar aanleiding van de gegeven feedback. Studenten van de opleidingscommissie ervaren dat ze serieus genomen worden door de opleiding.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de inhoud en het niveau van het onderwijs van de curricula waarborgt dat afgestudeerden van de vier opleidingen voldoen aan de beoogde leerresultaten. De kerntaken en leeruitkomsten zijn leidend in de curricula. Studenten worden tijdens het onderwijs meegenomen in de leeruitkomsten waardoor het voor hen duidelijk wordt hoe ze deze (al dan niet in de praktijk tijdens stage of werk) kunnen aantonen. Ook hebben de opleidingen een leeruitkomst geformuleerd inzake het werken met leeruitkomsten, waarmee studenten meegenomen worden in het werken met leeruitkomsten. Het panel stelt vast dat de opleidingen passende literatuur gebruiken.

De opleidingen slagen erin een uitdagende en veilige leeromgeving te creëren waarin studenten zichzelf kunnen en durven te ontwikkelen.

Het leren in de praktijk (tijdens stage of werk) speelt een belangrijke rol in de opleidingen. Het werkveld krijgt voldoende mogelijkheden om zich te laten informeren over de inhoud van de opleidingen. Het panel vindt het, net als de

studenten, belangrijk dat de opleidingen studenten blijven aanspreken op een passende balans tussen hun werk en de opleiding.

Een belangrijk onderdeel van het didactisch concept is dat docenten in de vormgeving en uitvoering van hun lessen een voorbeeldrol vervullen voor studenten. Tijdens de visitatie is bevestigd dat docenten hier goed in slagen; studenten geven unaniem aan dat hun docenten voor hen een voorbeeld zijn in het geven van onderwijs. Ook is er veel aandacht voor formatief handelen / formatieve feedback. De boosterweek is hier volgens het panel een goed voorbeeld van. Dit biedt studenten die dat nodig hebben een oefenmogelijkheid in het aantonen van een leeruitkomst.

Het panel waardeert het dat studenten gedurende de opleiding de kans krijgen om de basiskwalificatie examinering te halen.

Er is door de persoonlijke benadering van docenten en de leercoach en het leren in de stamgroepen veel aandacht voor de begeleiding van studenten. Ook is er voldoende begeleiding voor studeren met een functiebeperking. Studenten vinden het belangrijk dat het driegesprek met hun docent en hun praktijkbegeleider fysiek bij hun stage of werkplek plaats vindt. Het panel deelt deze opvatting en is van mening dat dit ook bijdraagt aan de zichtbaarheid van de opleidingen in het werkveld.

Met de vier opleidingen en de verschillende varianten binnen de bacheloropleidingen wordt ingespeeld op de verschillende behoeften en kwalificaties van instromende studenten. De opleidingen sluiten qua instroomeisen aan bij de wettelijke vereisten.

Het panel stelt vast dat de omvang van de opleidingen overeenkomt met de wettelijke

kaders: 240 EC voor de bacheloropleidingen en 120 EC voor de associate degrees. De KOP-opleiding en het verkorte deeltijdtraject zijn passend vormgegeven als routes binnen de bestaande bacheloropleidingen. Zij voldoen aan de wettelijke omvang en waarborgen dat het gerealiseerde eindniveau overeenkomt met de beoogde leerresultaten.

Het panel heeft tijdens de visitatie een hecht team ontmoet, dat vanuit het principe van constructive alignment werkt aan de (door)ontwikkeling van het nieuwe curriculum. Docenten zijn zeer betrokken bij elkaar en bij hun studenten.

Het panel constateert bovendien dat het team kwaliteitsbewust is. Tijdens de visitatie heeft het panel verschillende voorbeelden gehoord waaruit blijkt dat de (door) ontwikkeling van het nieuwe curriculum een gedegen proces is, waarbij de kerntaken en leeruitkomsten leidend zijn. Ook zijn er veel voorbeelden gedeeld waaruit blijkt dat de opleidingen handelen naar de feedback van studenten.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad's OK en GW en de bacheloropleidingen OK en GW (en al de varianten daarbinnen) voldoen aan deze standaard.

Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het toetskader en de kwaliteitscriteria toetsing van de hogeschool zijn, samen met de onderwijsvisie van de opleidingen, leidend voor de toetsvisie van de opleidingen. Deze toetsvisie kent de volgende drie uitgangspunten:

1. toetsing vindt plaats aan de hand van beroepsauthentieke leeruitkomsten;
2. toetsing vinden plaats om te leren, in toenemende zelfstandigheid en complexiteit en;
3. toetsen vindt plaats vanuit vertrouwen aan de hand van holistische, valide en betrouwbare instrumenten.

De opleidingen stellen daarbij, in de zelfevaluatie, dat toetsing een driedelige functie heeft: toetsen van het leren (summatief), toetsen om te leren (formatief) en het toetsen om van te leren.

De opleidingen werken volgens het principe van constructive alignment, waarbij leeruitkomsten, onderwijs en toetsing op elkaar aansluiten. De leeruitkomsten geven richting en inhoud, het onderwijs is ondersteunend en middels toetsing wordt vastgesteld of studenten voldoen aan de eisen.

De (leer)werkplek of stageplek heeft een belangrijke rol in de opleidingen. Doordat wordt gewerkt met authentieke leertaken is het leren, volgens de opleidingen, direct toepasbaar in de beroepspraktijk en kan het resultaat daarvan direct worden vastgesteld. De werkplekbegeleiders en praktijkopleiders hebben een rol in het observeren en coachen van studenten. Zij zijn geen examiner. De opleidingen hebben,

samen met het werkveld, wel de ambitie om praktijkopleiders een rol te geven in het beoordelen van studenten. Daartoe wordt, in landelijk verband, gewerkt aan landelijke kaders voor een assessorencertificering. Ook is recent, met toestemming van de examencommissie, een kleinschalige pilot uitgevoerd waarbij twee schoolopleiders als examiner hebben opgetreden in het beoordelen van eindassessments (onder verantwoordelijkheid van een examiner van de opleiding).

Toetsvormen

De opleidingen hanteren verschillende toetsvormen. Een groot deel van de leeruitkomsten is vormvrij; studenten bepalen zelf met welk beroepsproduct zij de leeruitkomst aantonen. Daarnaast zijn er toetsvormen zoals schriftelijke toetsen, presentaties, assessment en het criterium gerichte interview. Schriftelijke toetsen worden ontwikkeld aan de hand van de toetscyclus. Voor het criterium gericht interview is leidraad voor het gesprek ontwikkeld en is, op aanwijzing van de examencommissie het gesprek geprotocolleerd.

Tijdens de eerdergenoemde boosterweek kunnen studenten leeruitkomsten mondeling aantonen (vooraf is bepaald voor welke leeruitkomsten dat mogelijk is).

Voltijdstudenten leveren hun leeruitkomsten in op vaste momenten die zijn vastgelegd in het toetsrooster. Deeltijdstudenten kunnen leeruitkomsten volgens een eigen planning inleveren tijdens een toetsmoment in lesweek 5 en 10 van iedere periode. Leeruitkomsten worden door

vaste nakijk-groepen nagekeken op basis van expertise van de examinatoren.

Studenten van de bacheloropleidingen (voltijd en deeltijd) dienen de landelijke kennisbasis-toets te halen. Deze digitale toets wordt een aantal keren per jaar aangeboden. Met uitzondering van de KOP-opleiding en studenten die vanuit het hbo ingestroomd zijn, dienen alle studenten de taaltoets te halen. Er zijn jaarlijks vier toetsgelegenheden waarvan studenten er drie mogen gebruiken.

Studenten waarmee het panel gesproken heeft, vinden dat de toetsing goed aansluit bij de stof en dat de criteria doorgaans helder zijn. In de vakinhoudelijke leerlijn zijn de criteria gekoppeld aan de kennislijn en is de toets redelijk vormvrij; bij de meeste onderdelen kunnen studenten zelf de vorm kiezen. Opgemerkt is dat de opleidingen feedback op niet heldere criteria in de eerste ronde van de nieuwe curricula hebben opgepakt en de criteria hebben aangepast. Studenten hebben aangegeven dat ze bij nage-noeg alle beoordelingen schriftelijke feedback en feedforward krijgen.

Transparantie

Studenten worden via de digitale leeromgeving geïnformeerd over de toetsing (en de kaders die daarbij horen). Studenten leveren hun leeruitkomsten met bewijslast in via Gradework. De toetsgids geeft studenten inzicht in alle procedures en afspraken rondom het inleveren van leeruitkomsten.

De studenten met wie het panel gesproken heeft, vinden dat de lesstof goed aansluit bij de toetsing. Door de manier van toetsing blijft de kennis goed hangen. Tijdens het onderwijs werken studenten aan de leeruitkomsten en in de stage werken ze aan de toepassing in de dagelijkse praktijk. Hierdoor leren studenten veel en

zijn ze bezig met het aantonen van de leeruitkomsten. Studenten waarderen de persoonlijke en bruikbare feedback die ze van hun docenten krijgen. Ook op tussentijdse producten krijgen studenten feedback. De studenten voelen ze zich goed voorbereid op de landelijke kennis-toets.

Alumni hebben desgevraagd opgemerkt dat de toetsing goed aansluit bij de leeruitkomsten en de praktijk. Ook waarderen ze de variëteit in de toetsing.

Kwaliteit van toetsing

Alle examinatoren zijn BKE gecertificeerd (of vergelijkbaar) en dienen hun toetsbekwaamheid te onderhouden. Het eindwerk wordt beoordeeld door twee examinatoren die BKE-gecertificeerd en in het bezit van een mastergraad zijn. Alle gecertificeerde examinatoren hebben een rol in het toetsen van het gerealiseerd eindniveau. De opleidingen willen daarmee borgen dat examinatoren het te realiseren niveau scherp in beeld hebben en dat met het doorlopend in verschillende samenstellingen kalibreren de betrouwbaarheid wordt geborgd.

Kalibratie vindt plaats doordat de generieke kerntaken (en bijbehorende leeruitkomsten) beoordeeld worden door groepen van examinatoren. Deze, op basis van ervaring en expertise samengestelde, groepen verdelen de beoordelingen met elkaar en stemmen de beoordelingen met elkaar af in een proces van gezamenlijke normvinding. De vakinhoudelijke leeruitkomsten worden door vakinhoudelijke experts beoordeeld. Inzake het eindniveau worden jaarlijks kalibreersessies belegd waarbij eindwerken worden beoordeeld en gezamenlijke normvinding tot stand komt.

De opleidingen nemen deel aan landelijke peer-reviews.

In het gesprek met docenten over de ontwikkeling van toetsen is aangegeven dat de kennisbases, de kerntaken en leeruitkomsten leidend zijn voor de ontwikkeling van de criteria. Middels kalibratie komen docenten vervolgens tot dezelfde taal. Daarnaast is er een formeel moment waarop de toetsborgingscommissie de toets controleert.

Tijdens de eerdergenoemde jaarlijkse tweedaagse worden alle leeruitkomsten, aan de hand van de PDCA-cyclus, jaarlijks doorontwikkeld. Dit vindt plaats op basis van onder andere evaluaties, resultaten van kalibratie en aanbevelingen vanuit de AI-impactanalyse. Hierin werken de curriculumcommissie, toetscommissie, examinatoren en lesgevende docenten samen.

De opleidingen vallen onder de verantwoordelijkheid van de faculteitsbrede examencommissie. Op uitvoerend niveau is de kamer van de tweedegraads lerarenopleidingen verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. De examencommissie rapporteert jaarlijks aan het College van Bestuur. Het externe lid of de voorzitter van de faculteitsbrede examencommissie analyseert jaarlijks het gerealiseerd eindniveau middels een gerandomiseerde steekproef.

De examencommissie heeft een aantal taken gemandateerd naar de toetsborgingscommissie. Deze commissie (bestaande uit een aantal docenten) controleert alle nieuw ontwikkelde toetsen op kwaliteit in opdracht van de examencommissie. Daarnaast neemt de commissie, op basis van een toetsplan, steekproeven om de kwaliteit van bestaande toetsen te controleren. Tijdens de visitatie is duidelijk geworden dat bij de veelal vormvrije toetsen de toetsborgingscommissie de leeruitkomsten en de uitwerking daarvan in criteria controleert. Opgemerkt is dat door het werken met leeruitkomsten die

vormvrij aangetoond kunnen worden, de inhoud van de leeruitkomst meer centraal komt te staan. De toetsborgingscommissie voert in komende periode rendementsanalyses op de leeruitkomsten uit.

Inzake AI is, zo bleek tijdens de visitatie, recent middels een checklist de 'AI-gevoeligheid' van het toetsprogramma onderzocht. Voor studenten en docenten zijn richtlijnen beschikbaar over het gebruik van AI.

De examencommissie komt circa drie keer per jaar bijeen met management, toetsborgingscommissie en curriculumcommissie om de speerpunten op het gebied van toetsing te bespreken en afspraken te maken over de ontwikkeling en borging van de toetskwaliteit.

Navolgbaarheid beoordeling eindniveau

Zoals bij standaard 4 benoemd, heeft het panel van elke opleiding acht afstudeerdossiers bestudeerd. Bij standaard 4 stelt het panel vast dat deze dossiers laten zien dat studenten het beoogde eindniveau realiseren.

Bij de bestudering van de afstudeerdossiers is het panel opgevallen dat er nagenoeg geen feedback op de beoordelingsformulieren wordt vermeld. Tijdens de visitatie is bevestigd dat bij het eindassessment de studenten mondelinge feedback krijgen die niet op het beoordelingsformulier weergegeven wordt. Het panel stelt vast dat ook bij de overige onderdelen van het afstudeerdossier de ruimte voor feedback op het beoordelingsformulier zeer beperkt of niet wordt ingevuld.

Ten aanzien van de beoordeling van het eindassessment is tijdens de visitatie opgemerkt dat in de interne audit naar voren is gekomen dat de navolgbaarheid van deze beoordeling niet goed

zichtbaar is. Dit is bevestigd in de recente steekproef door de examencommissie.

Het panel heeft daarnaast ook geconstateerd dat een groot aantal afstudeerdossiers niet volledig was:

- bij de Ad OK ontbreekt bij twee afstudeerdossier het eindwerk.
- bij de Ad GW is bij één dossier een leeg beoordelingsformulier aangeleverd en bij één dossier matcht het beoordelingsformulier niet met de inhoud van het portfolio.
- bij de bacheloropleiding OK ontbreekt bij één afstudeerdossier de presentatie inzake het onderzoek.
- bij de bacheloropleiding GW: bij één afstudeerdossier ontbreken de reflectie en het beroepsproduct, bij één ontbreken alle eindwerken en bij één ontbreekt de reflectie.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleidingen passende vormen van toetsing hanteren. De toetsing is gebaseerd op de eigen visie op onderwijs en toetsen, het toetsbeleid van de faculteit en het toetsbeleid van de hogeschool. De toetsing sluit aan bij de beroepsgerichte aard van de opleidingen en heeft een integraal karakter. Een groot deel van de leeruitkomsten kunnen studenten vormvrij aantonen. De opleidingen maken gebruik van duidelijke rubrics en beoordelingscriteria. Het panel heeft enkele toetsen bestudeerd en constateert dat de kwaliteit daarvan adequaat is.

Bij de associate degrees ligt de toetspraktijk primair op beroepsauthentieke, praktisch-uitvoerende leeruitkomsten (lesuitvoer, begeleiding en reflectie), passend bij NLQF-5. Bij de bacheloropleidingen omvat de toetspraktijk daarnaast complexere beoordelingsvormen (onderzoeksopdracht met theoretische verantwoor-

ding, ontwerp van leerarrangementen, bijdrage aan onderwijsinnovatie), passend bij NLQF-6. Daarmee is het niveauverschil tussen Ad en bachelor ook in de toetsing navolgbaar zichtbaar.

De opleidingen nemen voldoende maatregelen om de validiteit, betrouwbaarheid en transparantie van de toetsing te bewaken. De beoordelingscriteria, rubrics en toetsanalyses, kalibratie, peerreview en consequente toepassing van vier-ogen principe (en soms het zes-ogen principe) dragen daaraan bij.

De facultaire examencommissie en facultaire toetsborgingscommissie bewaken samen adequaat de kwaliteit van toetsing en het eindniveau. Dit vindt onder ander plaats middels steekproeven van het gerealiseerde eindniveau en van toetsen.

Inzake de bestudeerde afstudeerdossiers stelt het panel vast dat de gegeven beoordelingen niet navolgbaar zijn. Een groot aantal dossiers was niet volledig. Daarnaast ontbrak bij veel beoordelingsformulieren de feedback waardoor niet inzichtelijk is hoe de beoordeling tot stand komt. Het panel beveelt de opleidingen aan de dossiers op orde te brengen en regelmatig steekproefsgewijs te controleren of de dossiers volledig zijn. Daarnaast beveelt zij de opleidingen aan de feedback en feedforward in de beoordelingsformulieren schriftelijk vast te leggen. Zij acht dit niet alleen van belang voor de navolgbaarheid van de beoordelingen maar ook voor studenten die doorstromen van de Ad naar de bachelor.

Het panel sluit hierin aan bij de aanbeveling die tijdens de vorige visitatie (in 2018) is gedaan, waarbij aanbevolen is om te onderzoeken hoe het waarom van de gegeven beoordeling expliciet gemaakt kan worden op de beoordelingsformulieren.

Ten aanzien van standaard 3 formuleert het panel derhalve de volgende voorwaarden:

- Borg dat de afstudeerdossiers volledig zijn en controleer dit regelmatig steekproefsgewijs.
- Leg de feedback en feedforward bij het afstudeerdossier schriftelijk vast in de

beoordelingsformulieren zodat de beoordeling navolgbaar wordt.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de Ad's OK en GW en de bacheloropleidingen OK en GW (en al de varianten daarbinnen) ten dele voldoen aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Bacheloropleidingen OK en GW

Beide bacheloropleidingen werden tot en met studiejaar 2023 – 2024 afgerond met de module Stage en Reflectie 7 of Meesterproef 4 (het eindassessment) en het ontwerponderzoek met bijbehorend beroepsproduct. Het ontwerponderzoek staat daarbij ten dienste van het beroepsproduct en mondt uit in een presentatie van het onderzoek bij het beroepsproduct.

In het nieuwe curriculum wordt het eindniveau gerealiseerd in:

- Lesgeven en vakdidactiek afstudeerfase: het eindassessment bestaande uit een opgenomen les en een assessmentgesprek waarin de les wordt verantwoord.
- Ontwerpen van onderwijs afstudeerfase: het methodisch ontwerpen van een gedifferentieerd leerarrangement met inzet van blended learning.
- Methodisch onderzoek afstudeerfase: het uitvoeren van een praktijkgericht onderzoek met de ontwikkeling van een beroepsproduct.
- Inclusieve samenleving en zelfonderzoek afstudeerfase: het aantonen van de veranderingsbekwaamheid door het inzetten van een onderwijsinnovatie op teamniveau.

Ad's OK en GW

De Ad's werden tot en met studiejaar 2023 – 2024 afgerond met de Stage en Reflectie 4 AD bestaande uit het eindassessment AD en een reflectie op pedagogisch handelen.

In het nieuwe curriculum wordt het eindniveau gerealiseerd in:

- Groepsdynamica hoofdfase: het begeleiden van het groepsdynamisch proces in de klas.
- Lesuitvoer hoofdfase: een opgenomen les waarin op formatieve wijze les wordt gegeven.
- Ontwerpen van onderwijs hoofdfase: het ontwerpen van een diversiteit aan lessen waarin actief en samenwerkend leren centraal staan.
- Inclusieve samenleving en zelfonderzoek hoofdfase: het voeren van een groepsge-sprek met de klas over een thema rondom sociale veiligheid en inclusie.

Bacheloropleidingen en Ad's

De Ad's en de bacheloropleidingen worden op een verschillende manier afgerond, passend bij het niveau en focus van de opleidingen. Bij de Ad's ligt de nadruk op het microniveau; alle activiteiten zijn gericht op de het begeleiden van en lesgeven aan de klas. In de bacheloropleidingen staan naast het microniveau ook het meso- en macro niveau centraal in het afstuderen. Studenten dienen niet alleen een les uit te voeren maar ook een leerarrangement te ontwikkelen, een praktijkgericht onderzoek uit te voeren en een onderwijsinnovatie op teamniveau in te zetten.

De onderdelen die mondeling getoetst worden (bijvoorbeeld eindassessment en presentatie van het beroepsproduct) worden beoordeeld door twee onafhankelijke examinatoren, aan de hand van een beoordelingsformulier. De onderdelen van het gerealiseerd eindniveau die schriftelijk getoetst worden, worden

gekalibreerd in de groepen van examinatoren. Bij de assessments sluit de school- of praktijk-opleider van de student aan. Deze ziet toe op de afnamecondities en kan een rol spelen in het verifiëren van de antwoorden van de student.

Alumni waarmee het panel gesproken heeft, zijn positief over de begeleiding in deze fase van de opleidingen en de voorbereiding op het eindassessment. Ook zijn ze zeer te spreken over de aansluiting van de opleidingen op hun huidige werk.

Overwegingen

Het panel stelt vast dat de opleidingen een adequaat afstudeerproces hebben ingericht. In de beoordeling van de verschillende onderdelen wordt gebruikgemaakt van het vier-ogen principe en beoordelingsformulieren.

Om zich een oordeel te vormen over het eindniveau van de studenten, heeft het panel van elke opleiding acht afstudeerdossiers bestudeerd (in totaal 32). Passend bij de Uitvoeringsregels is er sprake van gelijktijdige beoordeling van vier opleidingen die grote verwantschap vertonen: de bacheloropleiding GW en de bacheloropleiding OK hebben een overlap van 186 EC, en de Ad GW en de Ad OK hebben een overlap van 105 EC (het verschil uit zich in de vakinhoudelijke lijn). Ook delen de opleidingen dezelfde leeruitkomsten en is er een gezamenlijke examencommissie. Daarom is gekozen voor het bestuderen van acht afstudeerdossiers per opleiding en niet voor de gebruikelijke vijftien per opleiding. De bevindingen gaven ook geen aanleiding om deze aantallen verder op te schalen.

Op basis van de inhoud van de bestudeerde dossiers en de gevoerde gesprekken met studenten en alumni stelt het panel vast dat het eindniveau in alle vier opleidingen gerealiseerd wordt. Hoewel het panel bij standaard 3 heeft

geconstateerd dat de beoordeling van het eindniveau in de beoordelingsformulieren onvoldoende navolgbaar is, komen de gegeven beoordelingen overeen met die het panel zou geven. Daarnaast hebben de gesprekken tijdens de visitatie samen met de bestudeerde documentatie inzicht gegeven in het beoordelingsproces. Op basis hiervan stelt het panel vast dat het beoordelingsproces zorgvuldig gebeurt maar niet goed wordt vastgelegd (zie standaard 3).

Het panel heeft in de bestudeerde dossiers van de Ad's en de bacheloropleidingen interessante en goed onderbouwde lesopzetten gezien. Bij de Ad's zijn de reflecties van de studenten in de regel goed en helder. De bestudeerde dossiers reflecteren de focus van de Ad's op het micro-niveau c.q. het lesgeven in de klas. Ook stelt het panel vast dat de bestudeerde dossiers aansluiten bij NLQF-niveau 5.

De bestudeerde beroepsproducten in de dossiers van de bacheloropleidingen zijn relevant voor de praktijk en in de regel goed onderbouwd met een theoretisch kader. Het is het panel opgevallen dat studenten bij het onderzoek vaak kiezen voor traditionele vormen van (literatuur)onderzoek, die niet altijd passen bij de ontwikkeling van een beroepsproduct. Het panel nodigt de bacheloropleidingen daarom uit te onderzoeken welke elementen van een onderzoekende houding (of onderzoeksmethoden) het beroepsproduct van studenten nog meer kunnen versterken.

Het panel constateert dat de bestudeerde dossiers van de bacheloropleidingen duidelijk de bredere focus op micro-, meso- en macroniveau weerspiegelen en dat zij aantoonbaar het NLQF-6-niveau laten zien.

Het panel stelt, op basis van de gevoerde gesprekken, vast dat studenten en alumni in staat

zijn hun plek te vinden in het werkveld. Dit doen zij veelal al tijdens de opleiding, waarbij stage uitmondt in een baan. Ook zijn vertegenwoordigers van het werkveld waarmee het panel gesproken heeft zeer positief over studenten en alumni (zie ook standaard 1).

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt het panel dat de vier opleidingen voldoen aan deze standaard.

Bijlage 1: visitatiepanel

Drs Bert Reul, Voorzitter

Voormalig academiedirecteur Hogeschool Rotterdam, getraind voorzitter AeQui

De heer dr. B. (Bob) Koster

Lector Meesterschap/Werkplekieren bij Fontys Lerarenopleiding en Lerarenopleider en Trainer/opleider
B. Koster Random Opleiden

Sebastiaan (Bas) Dohle MEd

Hoofddocent Onderwijskunde en lerarenopleider, NHL Stenden

Asarelah Balootje Student-lid

Student lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn aan Hogeschool Rotterdam

Het panel werd ondersteund door Titia Busing, gecertificeerd secretaris

Alle panelleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2: bezoekprogramma

Maandag 4 november 2024

Tijd	Programmaonderdeel
11.30	Ontvangst panel – lunch
12:30 - 13.00	Presentatie van de opleidingen – curr oud en nieuw naast elkaar uitleg hierover. + de leeruitkomst centraal
13.00 - 13.15	Tijd voor panel
13.15 - 14.00	Gesprek met het management
14.00 - 14.15	Tijd voor panel
14.15 - 15.00	Gesprek met docenten en studenten die werken met leeruitkomsten (Generieke lijn). Gesprek over het curriculum
15.00	Tijd voor het panel
15.15 - 16.00	Gesprek met docenten en studenten, vakinhoudelijke lijn
16.00 - 16.30	Tijd voor het panel
16:30 - 17.00	Eventuele vragen management en afsluiten

Dinsdag 5 november 2024

Tijd	Programmaonderdeel
9:00 - 9.45	Ontvangst panel – presentatie door student afstudeerniveau deel 1
9:45 - 10.30	Gesprek met docenten
10.30 - 10.45	Tijd voor panel
10.45 - 11.30	Gesprek met examencommissie, toetscommissie en opleidingscommissie
11.30 - 11.45	Tijd voor panel
11.45 - 12.15	Presentatie afstudeeropdracht beroepsproduct
12.15 - 13.15	Tijd voor panel en lunch
13.15 - 14.00	Gesprek met studenten
14.00 - 14.15	Tijd voor panel
14.15 - 15.00	Gesprek met alumni en werkveld
15.00 - 15.15	Tijd voor panel
15.15 - 15.45	Eventuele vragen vanuit panel
15.45 - 16.15	Tijd voor het panel
16.15 - 17.00	Terugkoppeling door het panel

Bijlage 3: aanbevelingen vorige visitatie

Terugblik accreditatie 2018 en interne audit 2022

Tijdens de accreditatie van 2018 kregen we het oordeel 'goed'. We boden een goede en betekenisvolle leeromgeving, samenhang tussen de leerlijnen, doorlopende reflectie en een betrokken en deskundig team. Als feedback kregen we dat we naast rubrics ook inhoudelijke argumentatie expliciteren in onze beoordelingslijsten. Verder was de versterking van het contact met het werkveld een aanbeveling. Het beroepsproduct was voor studenten soms een zoektocht, een handreiking hierbij zou ondersteunend kunnen zijn.

Verder hebben we een interne audit gehad in 2022 waarin we mooie feedback hebben gehad. 'Jullie zijn waar jullie voor opleiden'. De verbondenheid met de student is groot, dit is onder andere zichtbaar in onze kwaliteitscultuur. Tijdens de gesprekken werd het voor het panel niet goed duidelijk hoe de leeruitkomsten en kerntaken zich tot elkaar verhouden. In de curriculumvernieuwing hebben expliciet aandacht gegeven aan deze duidelijke en eenduidige verbinding. Verder is er met ons meegedacht over borging van het kennisniveau van de vakinhoud in relatie tot de landelijke kennistoets (LKT) en de aandacht voor de AD in het werkveld is benoemd. Samenwerking met het werkveld in het algemeen is een speerpunt dat ook naar voren kwam tijdens de interne audit.

De afgelopen jaren heeft ons curriculum een grote vernieuwing doorgemaakt. We zijn van verschillende modules, verschillende curricula per variant, verschillende subteams naar een basiscurriculum gegaan voor alle varianten waar we gezamenlijk verantwoordelijk voor zijn. Verder zijn de leeruitkomsten direct gekoppeld aan de kerntaken en nemen we de studenten stap voor stap mee in het ontwikkelen van het beroepsproduct. Het formatief handelen hebben we steeds meer geïntegreerd in onze manier van werken. We hebben meer gefocust op het Samen Opleiden met het werkveld door bijvoorbeeld de hybride dagen en de pilot samen beoordelen.

We zijn trots op onze eigenheid en verbetercultuur. De doorlopende ontwikkelingen willen we graag aan jullie laten zien.

Bijlage 4: bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- De belofte van de lero - onze visie - juni 2021
- Verantwoording ontwerpprincipes
- Rapportage interne audit Lerarenopleiding Omgangskunde en Gezondheidszorg en Welzijn
- Afstuderen eindassessment
- Alumni beleid LERO 2023-2024
- Dekkingsmatrix Generieke kennisbasis in kerntaken
- Faculteitsplan Educatie 2023/24
- GW curriculum NIEUW incl. Verantwoording
- Handleiding Beroepsproduct_VT_23/24
- Jaarverslag Educatie 22-23
- Leeruitkomst accreditatie LERO 4 en 5 november 2024
- LERO3ALW Leeruitkomst autonome leerweg
- LeroSR4Ad Afstudeerhandleiding 2022 2023 Associate degree
- LU LERO1M1 Meesterproef 1
- OER Bachelor Tweedegraads Lerarenopleiding Gezondheidszorg en Welzijn en Tweedegraads Lerarenopleiding Omgangskunde 2024-2025
- OER Associate degree Onderwijsondersteuner Gezondheidszorg en Welzijn en Onderwijsondersteuner Omgangskunde 2024-2025
- OK curriculum NIEUW incl. verantwoording
- Onderwijs- en toetsvisie LERO
- Onderwijsplanning 24-25
- Instellingsplan Hogeschool Leiden
- Plan kwaliteitsborging
- Reader Werkplekieren LERO 2023 - 2024
- Studiegids lerarenopleiding Omgangskunde en Gezondheidszorg en welzijn 24-25
- Voorbeeld ritmiek werken aan leeruitkomst
- Afstudeerdossiers van 32 studenten, naar rato als volgt verdeeld:
- Omgangskunde:
 - Bachelor: 2 voltijd, 2 deeltijd, 4 KOP
 - Ad: 8 voltijd
- Gezondheidszorg en Welzijn:
 - Bachelor: 3 voltijd, 2 deeltijd, 3 KOP
 - Ad: 8 voltijd

